

Meknés.

Havia agafat a Salé, (l'antiga i tràgicament coneguda ciutat de corsaris i pirates barbaresques,) un autòmnibus que anava de Rabat a Fez passant per Meknés. Salé m'havia impressionat per la seva pesada atmosfera medieval; enormes muralles amb severíssims controls a les portes d'entrada, brutícia, misèria i fanatisme. Els homes m'esguardaven amb evident hostilitat i les dones, cobertes de cap a peus amb espessíssims haïcs de llana burella, no portaven més que un ull descobert i encara, aquest únic ull, en comptes de mirar-me, fugia de la visió pecaminosa d'una fembra agosaradament nuà de rostre, de braços i cames, la qual, a més a més, tenia l'audàcia de passejar-se amb un Kodak en bandolera. De moment, ningú no em deia res, però el perill de qualsevol avinentesa enutjosa i fins, potser, perillosa, s'ensumava en l'aire espès d'aquella població que en comptes de girar la cara a l'espai lliure Atlàntic, s'arreulia darrera les altíssimes muralles bastides segles ha per emperar la pirateria dels corsaris barbaresques. Salé se'm presentava inconfortable i, de moment, tan poc interessant com perillós.

Vaig pujar a l'auto de línia, demanant passatge per Meknés. Hom m'havia lloat molt aquesta antiquíssima i noble ciutat, el palau de Mulei Ismael

encara en peu, amb interessantíssims detalls arquitectònics i les majestuosas ruines del palau imperial.

Que els autos de línia sortissin i arribessin a l'hora, hom no en podia fer cabal. Entre una hora o sis quarts de retràs ^{haviem de} ~~podem~~ comptar-hi. Però aquell dia, per dissort, el retràs resultava exageradíssim. Haviem d'abandonar Salé a les tres de la tarda i arribar a Meknès a l'hora de sopar. Un grup de moros discutia aferrissadament i escandalosament amb el xofer i el cobrador de l'autòmnibus. Hom comprenia que es tractava de càrrega perquè en mig de la gran cridòria, els homes carregaven i descarregaven uns sacs del sostre del vehicle. Els sacs eren sempre els mateixos, anaven amunt i avall el que vol dir que adès guanyaven els partidaris d'embarcar-los, adès els partidaris de deixar-los.

Finalmen vam arrencar. Ja començava a fosquejar, la nostra arribada a Meknès, prevista per a l'hora de sopar, és a dir entre les set i les vuit del vespre, es va efectuar a mitja nit. A Meknès no hi baixava ningú més que jo, i el xofer va aturar l'auto al bell mig de la carretera a més d'un quart a peu de la població. En havent-me abandonat al mig d'una atapeïda i silenciosa fosca, l'autòmnibus va desapareixer. Jo traginava una maleta,

és a dir que la duia penjada a la mà mentre els meus ulls escorcollaven la fosca en cerca d'un camí o de qualsevol detall orientador. No es veia ni s'ofia res i jo començava a esverar-me. A força d'escorcollar les tenebres vaig descobrir un punt lluminós, exactament com els infants perduts dels contes. M'hi encaminava amb l'esperança d'una ajuda qualsevol. En ~~ser~~ser-hi més ~~prop~~prop em va semblar oïr remor de veus i en atansar-m'hi més encara, vaig comprendre que es tractava ~~de~~ d'una taverna fora poblat. La porta era badada de bat a bat. En l'interior, plè de fum, de ferum de vinassa i de tabac ordinari, ^{hom}hi discutia, ^{hom}hi jugava a cartes i, sobre tot, ^{hom}hi bevia .

Jo m'havia aturat a la porta. Dins no es veia cap moro. Vaig cridar:

- Bona nit!

No responia ningú, només el silenci sorprès dels clients.

- Bona nit! repetia jo en francès, i tot seguit, dos homes destacaven de la massa, s'acosta-ven a mi amb el pas i el gest insegur de l'embriaguesa. Llur esguard, comicament sorprès es fixava en mi.

- A les vostres ordres, senyoreta.

- L'auto de linia porta cinc o sis hores de retràs...

- Oh, no hi fa res, m'interrompia un dels embriacs rient.

- Cerco un hotel on passar la nit. Podrieu indicar-me'n un?

Esperava que el taverner, lògicament, em sentiria i m'orientaria. Però no se'l veia enlloc. Devia estar jugant a cartes en companyia dels que bevien i discutien com abans de la meva arribada. Ningú no semblava haver-se adonat de la meva presència, llevat dels dos embriacs, els quals es mostraven galantment interessats a l'aventura.

- Un hotel per passar la nit? Ja ho crec! Anem-hi, - deia el més decidit. Em va agafar la maleta, es posà a caminar tan recte com l'embriaguesa li ho permetia. L'altre seguia sense dir res. Caminavem per una carretera o svinguda discretament ^{enllumenada.} ~~il·luminada~~. Jo anava costat per costat amb el qui duia la maleta. El que ^{ens} ~~se~~ seguia ^{si} ~~se~~ va deturar ^{per un braç.} ~~per un braç~~. Van començar a discutir. Ho feien en ^{francès i a} ~~francès i a~~ desgrat d'això jo no comprenia el que deien. Potser hauria estat més prudent restar a la taverna. Però a mi m'havia semblat que aquell embriac anava de bona fe. El que no comprenia és la presència de l'altre. Amb quines intencions ens seguia? Fos com fos era ja massa tard per tornar enrere. Calia afrontar la situació. Havíem arribat davant d'una villa solitària voltada de jardí. Damunt la porta d'entrada hi havia un artístic fanal ^{encès} que permetia llegir el nom de la casa. "Les

Lilas". Però no deia "Hotel" ni "Pension" i jo vaig demanar al que duia la maleta.

- Es un hotel, això? N'esteu segur?

- Si senyoreta, va assegurar l'embriac primer mentre el segon continuava silenciós.

Vam pujar tots tres l'escala exterior de la villa. El de la maleta va pitjar el timbre de la porta. Uns moments després un moro colossal l'obria. L'embriac primer li ~~va~~ ^{va} parlar en dialecte àrab. Però jo el vaig interrompre, adreçant-me al moro en francès.

- Podria passar la nit aquí? L'autoòmnibus ha arribat amb cinc hores de retràs i no conec Meknès.

- Entreu, va dir el moro amb una gran solemnitat.

Jo, llavors, vaig arreplegar la maleta, vaig dir a l'embriac primer:

- Quan us dec?

- Què? va cridar seriosament ofès, Jo no sóc cap mosso de corda. Jo vull dormir amb vós. Per això us he dut la maleta.

L'embriac segon, definitivament vençut començava a baixar l'escala. El moro va donar una empenta a l'embriac primer i va tancar la porta.

- Veniu.

Mentre seguia el moro passadissos enllà, tan sumptuosament encatífats que no s'ofien gens les nostres petjades, fora, les protestes de l'embriac primer esquinçaven la nit.

- Vull dormir amb aquesta dona! Vull dormir amb aquesta dona! braolava.

El moro m'havia acompanyat a una habitació realment luxosa. Llits turcs, coixins setinats, tauletes baixes, catifes sumptuoses, cortinatges espessos, ^{suavíssim} ~~discretíssim~~ enllumenament, atuells higiènics discretament dissimulats darrera un paravent de tela brodada:

- Us plau? - demanà el moro en correcte francès.

- Sí, gràcies.

- Bona nit, dormiu en pau.

- Bona nit que la pau t'acompanyi.

Em vaig despertar amb una fam canina. No oblideu que el dia abans no havia berenat ni sopat. Tot seguit cercava i trobava el timbre, Vaig pitjar-lo amb un dit autoritari.

Ve acudir una dona negra.

- Un desdejuni complert, si us plau, demanava jo.

- Un ? feia la sudanesa eixamplant els ulls astorats, un de sol?

- Un de sol. Només sóc una per prendre'l.

- Si senyora.

Em va servir un excel·lent cafè amb llet amb panets tendres, croissants mantega i melmelada sudanesa.

- Digues al vostre director o secretari o gerent o el que sigui que vull parlar-li.

- Si senyora.

El director gerent o secretari o el que fos, m'esperava al seu despatx. Era un ^{israelita} ~~juu~~ amable, discret, ben educat.

Li vaig explicar l'aventura sense afegir-hi ni treure'n un borrall.

Tot seguit ell es feia càrrec de la situació.

- Aquesta habitació que heu ocupat és una de les més dispendioses de la casa. El preu per hores és... no us el vull dir perquè tampoc no us el faré pagar. Em pagareu simplement el preu que en pagarieu en un hotel corrent per dormir i desdejunar.

Li vaig dar les gràcies i vam seguir conversant. Em va aconsellar un hotel i em lliurà una tarja de presentació. Alhora em recomanava la visita al palau de Mulei Ismael utilitzat encara pels moros que hi celebra- ven grans assemblees politico-religioses. També em recomanà l'antic palau

imperial malauradament ~~enrunat~~ però amb vestigis de la seva antiga grandesa.

Dues ben reeixides fotografies de la meva col·lecció, testimonien que vaig seguir els consells del gerent de la casa de cites anomenada "Les Lilas", on un parell d'embriacs m'havien acompanyat i d'on, gràcies a Deu, vaig sortir sense sofrir dany ni perjudici.